

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Орхон аймгийн Унага цэцэрлэгийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ОРА-2024/77/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Орхон аймаг
2024 он

Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: Ц.Нармандах
Утас: 70355805 Цахим хаяг: narmandakhts@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Буян-Ундрах
Утас: 70355805 Цахим хаяг: buyanundrakhb@audit.gov.mn

“Төгс Нотолгоо аудит” ХХК-ийн захирал: Г.Цэцэгмаа
Утас: 99889665 Цахим хаяг: tugsnotolgooaudit@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

61033 Орхон аймаг, Баян-Өндөр сум,
Урт булаг баг, Ханддоржийн
гудамж, Утас/Факс: 70359826
Цахим шуудан: orkhon@audit.gov.mn

2024.02.25 № 72

танай _____-ны № _____-т

ОРХОН АЙМГИЙН УНАГА
ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЭРХЛЭГЧ
Б.ОЮУНБАЙГАЛЬ ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Орхон аймгийн Унага цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Орхон аймгийн Унага цэцэрлэгийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Тайлант онд 1 иргэнээс барилгын материал худалдан авахаар 5,207.0 мянган төгрөг шилжүүлсэн боловч бараа материалыг аваагүй, цэцэрлэгийн анги дүүргэлт 65%-тай байхад 33,700.5 мянган төгрөгийн илүү цагийн нэмэгдэл хөлсийг тушаал шийдвэргүй олгосон зэрэг зөрчил нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1-д "Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална:", 5.1.4-д "үнэн зөв байх;", 20.2.5-д "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах", 20.2.6-д "..... бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах", 20.2.9-д "аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага болон санхүүгийн тайлан хэрэглэгчдийг цаг хугацаанд нь үнэн, зөв мэдээллээр хангах ажлыг зохион байгуулах" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Орхон аймгийн Унага цэцэрлэг нь бараа материал худалдан авахаар 5,207.0 мянган төгрөгийг шилжүүлсэн боловч, материалыг аваагүй бараа материалын тайланд үлдэгдэлтэй тайлагнасан байна.

Мөнгөн хөрөнгийн дансны үлдэгдэл өмнөх оны үлдэгдлээс 62,182.2 мянган төгрөгөөр өссөн нь гүйцэтгэл, үр дүнд суурилсан санхүүжилтийн үлдэгдлийг улсын төсөвт төвлөрүүлдэггүй болсонтой холбоотой байна.

Аудитын гол асуудал

Төрийн албан хаагчийн цалингийн хэмжээг шинэчлэн баталсантай холбоотойгоор цалин хөлс, нэмэгдэл урамшууллын зардал өмнөх оноос 32.6 хувиар өсөж, төсвийн хуваарийг 9 удаа өөрчлөн, 2023 оны 12 дугаар сарын 25-нд сүүлийн хуваарийг баталж, мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл өсөхөд нөлөөлсөн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 5 зорилт, 45 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр Боловсрол, шинжлэх ухааны газрын даргатай байгуулж, хэрэгжилтийг 89.6 хувьтай үнэлж, өмнөх оноос 1.1 хувиар буурсан байна.

Сургалт эрхлэх тусгай зөвшөөрөлд хичээлийн байрны хүчин чадлыг 324 хүүхдээр тооцсон боловч 209 хүүхэд суралцаж, улсын төсвөөс гүйцэтгэлээр санхүүжсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРМАНДАХ

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>104,348,682.28</u>	<u>154,257,365.85</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	33,713,367.28	95,895,500.85
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	33,713,367.28	95,895,500.85
3121	Төгрөг	33,713,367.28	95,895,500.85
31211	Төрийн сангийн харилцах	33,713,367.28	95,895,500.85
33	АВЛАГА	-	5,207,000.00
335	Бусад авлага	-	5,207,000.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	-	5,207,000.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	70,635,315.00	53,154,865.00
351	Түүхий эд материал	66,520,265.00	50,926,665.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	66,520,265.00	50,926,665.00
354	Хангамжийн материал	4,115,050.00	2,228,200.00
35410	Бичиг хэргийн материал	103,500.00	72,600.00
35420	Аж ахуйн материал	3,397,200.00	1,605,600.00
35450	Барилгын засварын материал	-	550,000.00
35460	Хүнсний материал	614,350.00	-
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>2,173,784,877.29</u>	<u>2,446,178,963.47</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,173,784,877.29	2,446,178,963.47
392	Биет хөрөнгө	1,863,836,127.15	2,136,298,963.47
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1,880,085,170.24	2,256,645,834.24
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(146,897,142.85)	(224,401,490.49)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	110,103,929.00	117,165,929.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(38,232,602.75)	(56,687,786.45)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	107,864,380.00	107,864,380.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(49,087,606.49)	(64,287,902.83)
393	Биет бус хөрөнгө	309,948,750.14	309,880,000.00
39301	Програм хангамж	550,000.00	550,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(481,249.86)	(550,000.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	309,880,000.00	309,880,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>2,278,133,559.57</u>	<u>2,600,436,329.32</u>
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>2,278,133,559.57</u>	<u>2,600,436,329.32</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,278,133,559.57	2,600,436,329.32
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	309,880,000.00	309,880,000.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,095,635,339.76	1,417,938,109.51
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,095,635,339.76	1,095,635,339.76
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	322,302,769.75
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	872,618,219.81	872,618,219.81
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>2,278,133,559.57</u>	<u>2,600,436,329.32</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,052,111,515.38	1,374,694,364.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,280,196,215.38	389,074,864.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	2,280,196,215.38	389,074,864.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	2,280,196,215.38	389,074,864.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	405,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	983,800.00	-
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	2,211,835,850.38	383,622,664.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	67,376,565.00	5,047,200.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	771,915,300.00	985,619,500.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	668,543,600.00	921,741,600.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	668,543,600.00	921,741,600.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	103,371,700.00	63,877,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	103,371,700.00	63,877,900.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	772,028,898.35	1,048,949,994.25
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	772,028,898.35	1,048,949,994.25
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	756,373,801.50	1,046,554,229.43
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	489,297,593.00	650,012,386.75
210101	Үндсэн цалин	386,135,388.97	460,255,490.16
210102	Нэмэгдэл	82,773,541.84	161,276,060.59
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	1,541,473.25	1,702,800.00
210104	Урамшуулал	18,847,188.94	26,778,036.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	60,749,369.72	82,515,579.68
210201	Тэтгэврийн даатгал	42,070,174.17	56,975,449.27
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,896,931.04	6,722,988.29
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,912,504.99	5,237,590.61
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	897,250.72	1,234,504.69
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,972,508.80	12,345,046.82
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	38,429,566.15	42,404,635.18
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,144,169.15	10,927,475.06
210302	Түлш, халаалт	17,589,626.80	20,237,300.90
210303	Цэвэр, бохир ус	13,695,770.20	11,239,859.22
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	9,623,900.00	23,636,500.00
210401	Бичиг хэрэг	-	2,356,800.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,623,900.00	-
210408	Бараа материал акталсны зардал	-	21,279,700.00
2105	Нормативт зардал	74,562,560.00	98,851,450.00
210502	Хоол, хүнс	74,562,560.00	98,851,450.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	27,113,800.00	13,250,500.00
210604	Урсгал засвар	27,113,800.00	13,250,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,776,000.00	1,693,700.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,776,000.00	1,693,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	54,821,012.63	134,189,477.82

210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,180,900.00	19,859,200.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,279,350.00	3,101,700.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	37,360,762.63	111,228,577.82
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	15,655,096.85	2,395,764.82
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	11,827,100.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	11,827,100.00	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	3,827,996.85	2,395,764.82
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,827,996.85	2,395,764.82
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	2,280,082,617.03	325,744,369.75
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	1,674,010.46	3,441,600.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	1,674,010.46	-
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	-	3,441,600.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл		
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(1,674,010.46)	(3,441,600.00)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	2,278,408,606.57	322,302,769.75

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	804,724,089.00	986,024,500.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	405,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	405,000.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	-	405,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	405,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	804,724,089.00	985,619,500.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	668,543,600.00	921,741,600.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	668,543,600.00	921,741,600.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	103,371,700.00	63,877,900.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	103,371,700.00	63,877,900.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	32,808,789.00	-
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	32,808,789.00	-
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	771,010,721.72	923,842,366.43
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	771,010,721.72	923,842,366.43
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	722,546,835.87	921,446,601.61
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	489,577,640.00	649,256,486.75
210101	Үндсэн цалин	386,415,435.97	458,111,272.52
210102	Нэмэгдэл	82,773,541.84	162,698,678.28
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	1,541,473.25	1,702,789.08
210104	Урамшуулал	18,847,188.94	26,743,746.87
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	60,749,369.72	82,515,579.68
210201	Тэтгэврийн даатгал	42,070,174.17	56,920,197.03
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,896,931.04	6,717,503.07
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,912,504.99	5,237,590.61
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	897,250.72	1,239,989.91
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,972,508.80	12,400,299.06

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	38,429,566.15	42,404,635.18
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,144,169.15	10,927,475.06
210302	Түлш, халаалт	17,589,626.80	20,237,300.90
210303	Цэвэр, бохир ус	13,695,770.20	11,239,859.22
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,142,000.00	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,142,000.00	-
2105	Нормативт зардал	75,122,010.00	98,237,100.00
210502	Хоол, хүнс	75,122,010.00	98,237,100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	27,083,900.00	19,077,500.00
210604	Урсгал засвар	27,083,900.00	19,077,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,776,000.00	1,843,700.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,776,000.00	1,843,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	27,666,350.00	28,111,600.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	19,387,000.00	22,580,500.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,279,350.00	5,531,100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	48,463,885.85	2,395,764.82
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	44,635,889.00	-
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	32,808,789.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	11,827,100.00	-
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	3,827,996.85	2,395,764.82
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,827,996.85	2,395,764.82
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	33,713,367.28	62,182,133.57
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	33,713,367.28	62,182,133.57
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		33,713,367.28
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		95,895,500.85

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	309,880,000.00	872,618,219.81	1,095,635,339.76	2,278,133,559.57
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	309,880,000.00	872,618,219.81	1,095,635,339.76	2,278,133,559.57
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	-	-	-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	-	-	-	-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	322,302,769.75	322,302,769.75
C08	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	309,880,000.00	872,618,219.81	1,095,635,339.76	2,278,133,559.57
D01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	309,880,000.00	872,618,219.81	1,095,635,339.76	2,278,133,559.57

D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	309,880,000.00	872,618,219.81	1,095,635,339.76	2,278,133,559.57
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	-	-	-	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	322,302,769.75	322,302,769.75
D09	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	309,880,000.00	872,618,219.81	1,417,938,109.51	2,600,436,329.32

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,034,536,200.00	916,217,077.61
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,034,536,200.00	916,217,077.61
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,034,536,200.00	921,446,601.61
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	718,040,700.00	649,256,486.75
210101	Үндсэн цалин	476,720,900.00	458,111,272.52
210102	Нэмэгдэл	211,043,900.00	162,698,678.28
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	1,702,789.08
210104	Урамшуулал	30,275,900.00	26,743,746.87
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	89,754,700.00	82,515,579.68
210201	Тэтгэврийн даатгал	61,033,300.00	56,920,197.03
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,180,400.00	6,717,503.07
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,743,900.00	5,237,590.61
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,436,100.00	1,239,989.91
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	14,361,000.00	12,400,299.06
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	59,598,400.00	42,404,635.18
210301	Гэрэл, цахилгаан	7,622,200.00	10,927,475.06
210302	Түлш, халаалт	25,979,700.00	20,237,300.90
210303	Цэвэр, бохир ус	25,996,500.00	11,239,859.22
2105	Нормативт зардал	118,104,100.00	98,237,100.00
210502	Хоол, хүнс	118,104,100.00	98,237,100.00

2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	19,077,500.00	19,077,500.00
210604	Урсгал засвар	19,077,500.00	19,077,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,843,700.00	1,843,700.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,843,700.00	1,843,700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	28,117,100.00	28,111,600.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	22,586,000.00	22,580,500.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,531,100.00	5,531,100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	(5,229,524.00)
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	(5,229,524.00)
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	-	(5,229,524.00)
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,034,536,200.00	980,794,976.00
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	955,860,300.00	921,741,600.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	955,860,300.00	921,741,600.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	78,675,900.00	63,877,900.00
132001	Орон нутгийн төсвөөс	78,675,900.00	63,877,900.00
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	(5,229,524.00)
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	-	(5,229,524.00)
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	-	405,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	405,000.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		33,713,367.28
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		95,895,500.85

Гурав. Аудитын илрүүлэлт: /Илрүүлсэн буруу илэрхийллийн товч утга, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал /хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал, залруулсан алдаа, төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмж/

Аудитаар нийт 5,207.0 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 5,207.0 мянган төгрөгийн алдааг залруулж тайлагналаа.

Залруулсан алдаа:

- Иргэн Ю.Нандинцэцэгээс барилгын материал худалдан авахаар мөнгө шилжүүлсэн боловч бараа материалыг аваагүй, санхүүгийн тайланд бараа материалын үлдэгдэлтэй тайлагнасныг санхүүгийн тайланд авлагаар тайлагнуулсан. УСНББОУС 1, 24 болон аудитын ангилал, үнэлгээ хуваарилалт батламж мэдэгдлийг хангаагүй тул санхүүгийн тайланд залруулж, авлагаар тайлагнуулсан.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

Аудитаар нийт 43,103.6 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс 33,700.5 мянган төгрөгийн 2 албан шаардлага хүргүүлж, 9,403.1 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж өгсөн.

5.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоогдоогүй болно.

5.2 Албан шаардлага

- Тайлант онд анги дүүргэлтийн хүүхдийн тоо сар тутам 65%-тай байхад багш нарт ажлын үр дүнг үндэслэлгүй 33,700.5 мянган төгрөгийн илүү цагийн нэмэгдэл хөлсийг тушаал шийдвэргүй олгосон зөрчилд албан шаардлага хүргүүллээ.
- Тус цэцэрлэгийн нягтлан бодогч нь шаардсан баримт материалыг цаг хугацаанд гаргаж өгөөгүй завсрын хийгдээгүй, аудит хийх нөхцөл боломжоор хангаж ажиллаагүй, шилэн дансны мэдээллийг хугацаа хоцроосон болон мэдээллээгүй зөрчил давтагдаж өмнөх аудитын албан шаардлагыг хэрэгжүүлээгүй тул хариуцлага тооцох саналыг хүргүүллээ.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Мөнгөн хөрөнгийн данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тайлант онд ажилчдад ажлын үр дүнг үндэслэлгүй 9,403.1 мянган төгрөгийн ур чадварын нэмэгдэл хөлсийг хавтгайруулан олгосон байна. Энэ нь Боловсрол, шинжлэх ухааны сайд, Хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын сайдын 2021 оны хамтарсан "Шалгуур үзүүлэлт шинэчлэн батлах тухай" А/35, А10/9 дугаар тушаалаар батлагдсан Цэцэрлэг, ерөнхий боловсролын сургуулийн багш, зарим албан тушаалтанд ур чадварын нэмэгдэл олгох шалгуур үзүүлэлт Ур чадварын нэмэгдлийг албан тушаалын тодорхойлолтод заасан мэргэжлийн өндөр түвшинд гүйцэтгэдэг багшлахуй, суралцахуйн үйлийг бүтээлчээр хэрэгжүүлж онцгой амжилт гаргасан, шинийг санаачлан хэрэгжүүлж, үр дүнд хүрсэн, туршлагаа түгээн дэлгэрүүлсэн багш, ажилтанд энэхүү баримт бичгийн 3,4,5-д заасан шалгуур үзүүлэлтийг баримтлан олгоно. Ур чадварын нэмэгдлийг ажилтнуудын цалинг нэмэх, амьдрал ахуйг харгалзах зэргээр хавтгайруулан олгохыг хориглоно"-гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж: Ажилчдад чадварын нэмэгдэл олгохдоо ажлын үр дүнг харгазан журмын дауу олгож байх.

2. Шилэн данстай холбоотой асуудал.

Илрүүлэлт:

Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 159 талбарын мэдээллээс худалдан авах ажиллагааны тайланг мэдээллээгүй, аудитын тайлан, дүгнэлт, зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний тайлан мэдээллийг хугацаа хоцроон мэдээлсэн байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6.1.5-д "төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн багцад хийсэн аудитын дүгнэлтийг бүрэн эхээр нь тухайн жилийн 04 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор, аудитын тайлан, дүгнэлтэд тусгагдсан асуудлаар авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээг тухайн жилийн 07 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор мэдээлнэ", 6.8-д "Энэ хуулийн 3.1.3-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ", 6.8.2-д "худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, тендерийн баримт бичиг, тендер шалгаруулалтыг явуулах журам,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

тендерийн урилга, тендерт оролцохыг сонирхогчдод тавих шалгуур үзүүлэлт, тендерт шалгарсан болон шалгараагүй оролцогчийн талаарх товч мэдээлэл, шалгарсан болон шалгараагүй хуулийн үндэслэл, шалтгаан" мэдээлнэ гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд мэдээлж байх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 05 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/ сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Унага цэцэрлэг	1	5,207.0			1	5,207.0	1	5,207.0				
Дүн	1	5,207.0			1	5,207.0	1	5,207.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Унага цэцэрлэг	1	33,700.5			1	33,700.5						
	1	9,403.1					1	9,403.1				
	1	0							1	0		
Дүн	3	43,103.6			1	33,700.5	1	9,403.1	1	0		

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил							1	0
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								

Дүн								
Нийт дүн								

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1				1		
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1	1				1		
